

Euskal Herria independentziaranzko bidean (15)

Egonaldi txiki bat¹ egin ondoren, hemen gaude, berriz ere, independentziaranzko ildo zirriborratzen.

Euskal Herria independentziaranzko bidean (12) delakoan² honela bukatu nuen lantxoa:

“Euskal Herri independentea Europar Batasunean

Hona hemen Antoni Abat i Ninet-ek egindako lan juridikoa³.

(Gauza bera esan daiteke Euskal Herriaz.)

Euroari dagokionez, gogoratu Warren Mosler-ek lan dotorea⁴.

Beste aldetik, Katalunia independenteaz eta Katalunian Europan Batasunean egoteaz edo/eta bertan segitzeaz aparteko zalaparta dago udazken honetan Espainiako medio ia guztietan. Agian iritzirik orekatuena ondoko linkean ikus daiteke⁵.”

Eta eginkizun moduan ondoko bi proposamenak azpimarratu nituen:

“**Politikoki**, Antoni Abat i Ninet-ek egindako lan juridikoa aztertu eta independentzia politikoa martxan jartzea.

Ekonomikoki, Warren Mosler-ek EB-rako eta EBZ-rako proposatzen duena martxan jartzea.”

1. Autodeterminazio (AD) eskubideaz, berriz ere

Jakina denez, AD herri orori dagokion eskubidea da⁶, *malgré* zenbait progre, ‘irakasle’ eta ‘aditu’...

2. Katalunia independentziarako bidean

Hona hemen bi ekitaldi eta elkarrizketa bat:

- a) *Manifestazio erraldoia*⁷
- b) *Askatasunaren kontzertua*⁸
- c) *Vicent Partal-i egindako elkarrizketa*⁹

¹ Ikus <http://www.unibertsitatea.net/otarra/gizarte-zientziak/ekonomia/euskal-herria-independentziaranzko-bidean-14>.

² Ikus <http://www.unibertsitatea.net/otarra/gizarte-zientziak/ekonomia/euskal-herria-independentziaranzko-bidean-12>.

³ Ikus <http://blocs.mesvilaweb.cat/media/aW5mb3JtZV9DRVNfYW1wbGlhY2lvX2ludGVybmE= 223408 1 7093 1.pdf>.

⁴ Ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2012/05/21/warren-mosler-en-proposamenak/>.

⁵ Ikus <http://www.huffingtonpost.es/miguel-anxo-murado/cataluna-y-la-ue-hay-que- b 2082355.html>.

⁶ Ikus <http://www.unibertsitatea.net/otarra/gizarte-zientziak/ekonomia/euskal-herriko-konfederaziorantz> eta bertan Gross Espiell-ek dioena.

⁷ Ikus <http://www.eitb.com/eu/bideoak/oso/951639/diada-katalunian-bideoa--manifestazioa-jendetsua-bartzelonan>.

⁸ Ikus <http://zuzeu.com/2013/06/30/laburrean-kataluniako-askatasunaren-konzertua/>.

Eta Euskal Herrian?

3. Katalunia, berriz ere

Katalunian azken Diadan antolatu berri duten giza katea apartekoa izan da.

Giza katea herrialde baltikoetan asmatu zuten¹⁰.

Irailaren 11n Katalunia iparretik hegora zeharkatu zuen giza katea El Pertusen hasi eta Vinarosen amaitu zen. Baina Via Catalanak jatorria Baltikoan dauka, 1989ko abuztuaren 23an Estonia, Letonia eta Lituania errepublika sobietarrak zeharkatu zituen Bide Baltikoan, hain zuzen. 600 kilometroko ibilbidean inoizko giza katerik luzeena osatu zuten 1,5 milioi lagunek.

Handik bi urtera independentzia lortzeko "mugarria" izan zela esan du Valdis Dombrovskis Letoniako lehen ministroak: *"Mendebaldeko herrialdeen arreta lortu genuen"*.

3. 1. Letonia

Diada igaro berritan elkarrizketatu du Valdis Dombrovskis Letoniako lehen ministroa ACN Kataluniako Albiste Agentziak, eta Letoniako Gobernuak jarrera ofizialik ez duela hartu argi utzi arren, Katalunia independente bat onartuko luketela erantzun du: *"Zergatik ez?; esango nuke, teorikoki ari naiz, prozesu zilegi bat izango balitz"*.

"Herriak borondate argi bat badauka eta argiki erreferenduma egiteko eskatzen badu", Espainiako Gobernuak Kataluniako auziari arreta eskaini eta *"egoera nola bideratu"* aztertu beharko luke, Dombrovskisen ustez.

3. 2. Lituania

Lituaniak gogoratu du herrialde orok duela autodeterminaziorako eskubidea¹¹. Are gehiago, Lituaniak ere, Letoniaren ondoren, zilegitasuna aitortu dio Kataluniako independentziaren bideari.

Algirdas Butkevicius Lituaniako lehen ministroari eginko elkarrizketa argitaratu du ACNk berak. Kataluniako prozesu independentistaren inguruan galdetuta, nabarmendu du herrialde bakoitzak *"bere bidea bilatu"* behar duela eta *"autodeterminaziorako eskubidea"* duela.

Katalunia estatu independente gisa onartzeko prest azaldu zen Letoniako lehen ministroa.

Aipatu bezala, irailaren 11n Katalunia iparretik hegora zeharkatu zuen giza kateak, Via Catalanak, Baltikoan dauka jatorria, 1989ko abuztuaren 23an Estonia, Letonia eta Lituania errepublika sobietarrak zeharkatu zituen Bide Baltikoan.

Butkevicius *"oso pozik"* agertu da haien adibideak "inspiratu" duelako Via Catalana: *"Ongietorria ematen diot herrien autodeterminazioa eta elkartasuna adierazteko era baketsu orori"*.

⁹ Ikus <http://zuzeu.com/2013/06/30/vicent-partal-galtzeko-gai-gara-baina-espainiak-ezin-gaitu-garaitu/>.

¹⁰ Ikus http://paperekoa.berria.info/harian/2013-09-14/017/001/katalunia_estatu_independente_gisa_onartzeari_atea_zabaldur_dio_letoniak.htm.

¹¹ Ikus http://www.berria.info/albisteak/83735/lituaniako_lehen_ministroa_kataluniaz_herrialde_orok_du_autodeter_minaziorako_eskubidea.htm.

Butkevicius esanetan, "oinarri legalen" bidez burutu behar da prozesua, baina gaineratu du lituaniarrek berek osatu zutela lege esparru bat 1990ean Soviet Batasunarekiko independentzia eskuratzeko.

Europako Batasuneko presidentetza du Lituaniak 2013ko bigarren erdialdean; urte amaierara arte. Butkevicius ustez, EB "estatuen batasun demokratiko bat da, eskubide politikoak errespetatzen dituen eta borondate askean oinarritzen dena."

Hortaz¹²?

Berriz, eta Euskal Herrian?

Zertan ari gara? Zeren zain gaude?

4. Gehigarriak

(a) *Kosovoren kasuaz*¹³

The Hague-ko Nazioarteko Justizia Epaitegiak ebatzi du Kosovoren independentzia legala dela¹⁴. Epailerek diotenez, alde bakarreko independentziak ez du nazioarteko legea bortxatzen.

(b) *Intoxikazioa*¹⁵

(c) *Erabakitzeko eskubidea*¹⁶

Una cinquantena de catedràtics i professors de dret constitueixen el Col·lectiu Praga. Afirmen que una consulta a Catalunya seria plenament constitucional

"...l'eurocomissari de Mercat Interior, Michel Barnier, va reiterar que *la CE sols es pronunciarà sobre la independència de Catalunya quan hi hagi un "escenari precís"*."

(d) *Brusela eta euroa*¹⁷

¹² *Latvia, Lithuania and Catalonia*: <http://www.catalannewsagency.com/politics/item/prime-minister-of-latvia-recognising-catalonia-independence>;
<http://www.catalannewsagency.com/politics/item/lithuania-s-prime-minister-on-catalonia-each-country-has-the-right-to-self-determination>;
<http://www.lithuaniantribune.com/50668/opinion-the-baltic-states-inspiring-the-land-of-gaudi-and-dali-201350668/>.

¹³

Ikus

http://www20.gencat.cat/docs/governacio/IEA/documents/publicacions/rea/2012/16/Arxiu%20REAF%2016/_rea/16_Urrutia.pdf

¹⁴ Ikus <http://cataloniathenextstate.blogspot.com.es/2013/09/tribunal-internacional-de-justicia.html>.

¹⁵ Ikus <http://www.vilaweb.cat/noticia/4144293/20130917/desmuntant-lestrategia-dintoxicacio-futura-catalunya-ue.html>.

¹⁶ Ikus <http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/678686-la-constitucio-no-prohibeix-el-dret-a-decidir.html?dema=1>.

¹⁷ Ikus <http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/679332-brusselmles-garanteix-leuro.html>. Sorry, erdara batuan: http://politica.elpais.com/politica/2013/09/19/actualidad/1379620052_367812.html.

“...Mònaco, Ciutat del Vaticà, San Marino i Andorra, que poden utilitzar la divisa després d'haver arribat a un acord amb la zona euro i que també tenen la capacitat d'encunyar euros sempre que adoptin la legislació monetària i financera comuna.”

“...Kosova i Montenegro, que van adoptar l'euro de manera “unilateral” i que es veuen obligats a adquirir la divisa a través de bancs comercials.”

(e) Euroa/Katalunia¹⁸

“...Monaco, Vatican, San Marino and Andorra. “These territories have a monetary agreement with the EU. They are not part of the eurozone, but they have the right to adopt the euro as the official currency and coin coins of legal tender in the euro area”, explained O’Connor.”

“... Kosovo, and Montenegro, who “took the unilateral decision to adopt the euro when it is introduced in 2002 and that previously used the German mark”. “These territories ‘de facto’ used the single currency but are not part of the eurozone, which means that they have to buy the banknotes and coins through commercial banks” and “do not have representation on the ECB, the Eurogroup or the (ESM)”.”

5. Katalunia: independentziaren ekonomia

Economistes per la independència-k egindako lana.

Ikus <http://assemblea.cat/?q=node/3218> ---> Power point:
ANC_ExI_20130204_ETV_v4.pptx

PS: Euskal Herrian estatistika gustuko duenak badauka hemen zer ikas.

6. Eta Euskal Herrian?

Zertan ari garen?

i) *Maldan behera*¹⁹. *Maldan behera, noraino?*²⁰

ii) *Tantatxoak:*

i-1) *“Lizarra-Garaziko Akordioa eta Loiolako elkarrizketak iritsi ziren beranduago. Aukerak aukera, ezker abertzalea EAJrekin batzuetan PSOerekin bestetan, baina porrotak jasoz betiere. Gaur egunera etorrita, ETAK utzi du bere jarduera. Espero al zenuten? Izan den bezala espero ere?”*

M. Mendiburu: ... hitz gogorak ezagutu genituenean, “ametsetan bizi gara” pentsatu genuen. Jendeak dudarik gabe pentsatzen eta erreazionatzen du. Gauzak aldatzeko astia behar da, itsasontziaren norabidea aldatzeko denbora. Etorri behar zena etorri da. Naski, duela hogeitortu

¹⁸ Ikus <http://convertocurrency.com/news/brussels-says-that-catalonia-outside-the-eu-could-use-the-euro-but-without-the-power-of-decision>. Halaber, katalunieraz: http://www.ara.cat/politica/BRUSEL-LES-SIMON-O-CONNOR-UNIO-EUROPEA-EURO-CATALUNYA_0_996500564.html.

¹⁹ Ikus <http://www.scribd.com/doc/57189762/Maldan-behera-bigarrenez>.

²⁰ Ikus <http://www.scribd.com/doc/116918824/Maldan-behera-noraino>.

*heldu izan bazen sinesgarritasun gehiago izanen zuen, beraz, sinesgarritasuna irabazi behar da*²¹.

i-2) *“Katalunia, geroari begira, eta Euskal Herria, berriz, iraganari lotua. Gatazkaren zauriak konpontzeko premia ez da aitzakia, bestelako dinamikak abiatzeko benetako eragozpena baizik*²².

Ad Majorem Vasconum Libertatem

(donejurgi)

²¹ Ikus <http://www.argia.com/argia-astekaria/2380/anai-arte>.

²² Ikus http://paperekoa.berria.info/iritzia/2013-09-15/006/001/haiek_geroa_guk_iragana.htm.